

Kopalnia Węgla Kamiennego
"ANNA"

w latach
1832 - 2002

Opracowali:

mgr Maria Jenczmionka
mgr inż. Mariusz Urbasik

na zlecenie Dyrektora Kopalni
mgr inż. Ernestyna Kubka

Opiniowali:

mgr inż. Piotr Grim
inż. Tadeusz Utrata
mgr inż. Jerzy Lipka
mgr inż. Zygmunt Krakowczyk

Dziękujemy wszystkim osobom prywatnym, byłym i obecnym pracownikom kopalni oraz instytucjom za bezinteresowne udostępnienie materiałów niezbędnych do opracowania niniejszej publikacji,

a w szczególności:

Andrzejowi Adamczykowi,
Rajmundowi Grychnikowi,
inż. Stanisławowi Krzyżakowi,
Alojzemu Hołomkowi,
Muzeum w Rybniku,
Archiwum Państwowemu w Raciborzu.

U podnóża kościoła, w którym znajdował się czczony od 1722 roku obraz Matki Bożej Uśmiechniętej, jak widać na widokówce z 1905 roku, powstała w 1832 roku kopalnia „Anna”. Kopalnia jako zakład pracy, zapewniający środki do życia, zdecydowanie wpłynęła na historię Pszowa i życie jego mieszkańców. Nie pozostała również bez znaczenia dla szerzącego się w okolicy kultu Matki Bożej.

Dzisiaj, kiedy obraz Matki Bożej koronowany został koronami papieskimi i jest coraz szerzej znany, kościół został podniesiony do godności bazyliki a kopalnia „Anna” zaczyna coraz bardziej patrzeć na swoją historię, warto było zebrać i udokumentować dla dziś i przyszłości to, kto i co ją tworzyło.

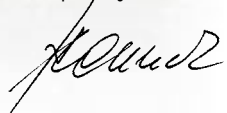
Coraz częściej, ludzie pochłonięci i zafrapowani przyszłością, rozproszeni niemal po całym świecie, przychodzą do archiwów i szukają swoich korzeni. Nie można budować przyszłości bez przeszłości. Historia nas uczy. Dlatego też powstają coraz częściej udokumentowane historie miast, parafii, różnych grup społecznych itd. Podziękować więc należy inicjatorom i realizatorom pomysłu zebrania materiałów dotyczących historii kopalni „Anna” i wydania jej w formie książkowej.

W pogoni za przyszłością, za sukcesem, wydobyciem, rozwojem, dyrekcje, górnicy i wszyscy pracownicy tworzyli historię nie myśląc o tym. Może dzisiaj przeglądając tę pozycję wrócą do tego, co było ich udziałem i ich poprzedników.

Niech to wydawnictwo będzie także motorem dla młodego pokolenia, że trzeba tworzyć nową historię również owocną i pożyteczną.

Pszów, 9 września 2002 rok.

Z podziękowaniem

ks. Józef Fronczek
Proboszcz pszowski

28.07.
1832

Aptekarz i burmistrz Rybnika Ferdinand Friedrich August Fritze dokonał zgłoszenia kopalni z polem podstawowym¹⁾ i 1200 miarami²⁾ (tj. 1.033.032 m²) wraz z prawem do budowy sztolni i prowadzenia robót w odkrytym na terenie Pszowa (na roli Marii Poppe) pokładzie węgla kamiennego. W zgłoszeniu F.F.A. Fritze nazwał kopalnię imieniem „Anna”.

Pokład udostępniono szybem „Fund” o głębokości 15 Lachter tj. ok.31 m.

- 1) pole podstawowe – 28 Lachter x 28 Lachter
(1 Lachter = ok.2,09 m) tj. 3432 m² = 4 miary.
- 2) miara (Maassen) = 858 m².

Kopia aktu zgłoszenia kopalni z 28.07.1832 roku.

29.07.
godz 9.00
1832

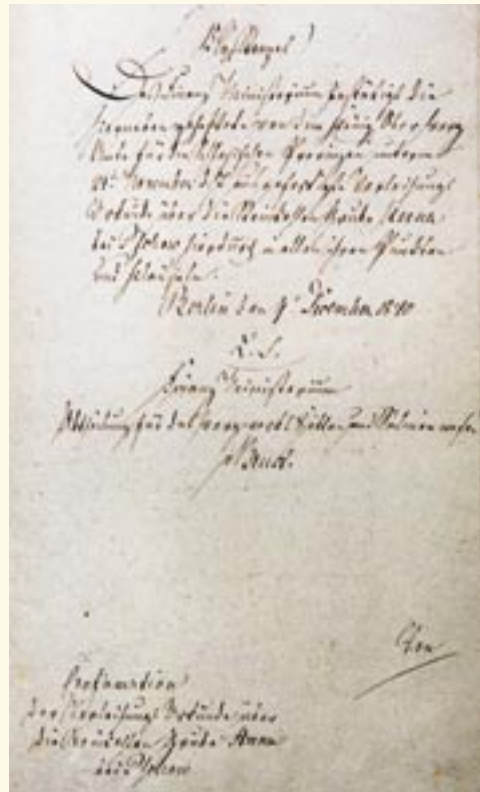
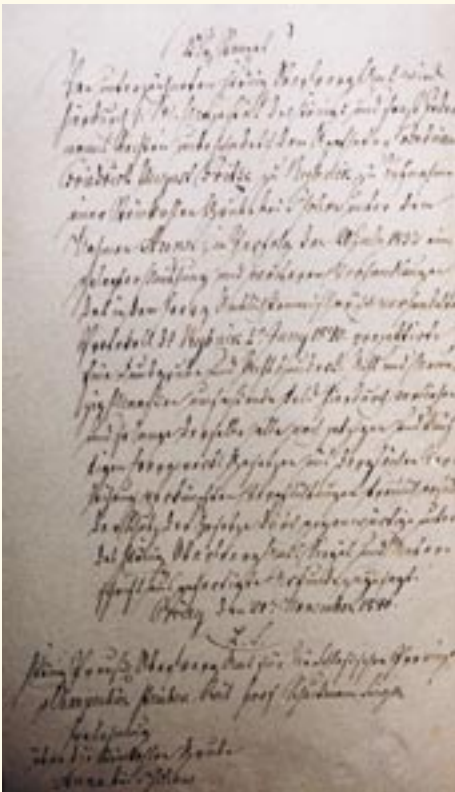
Przedstawiono zgłoszenie kopalni w Królewskim Górnośląskim Urzędzie Górnictwym w Tarnowskich Górach.

1834

Zgłębiono szyb „Ryszard” (później szyb powietrzny II) do głębokości 30 m. Urobek wydobywany był na powierzchnię w kubtach przy pomocy ręcznego kołowrotu.

Ferdinand Friedrich August Fritze otrzymał pierwsze nadanie „Anna” z polem podstawowym i 898 miarami.

24.11.
1840

Kopia aktu nadania z 1840 roku.

Na szybie „Ryszard” została zabudowana pierwsza pompa parowa o mocy 6 KM.

1842

Węgiel występujący w pokładzie Górnym („Oberflötz”) był łatwo urabialny („miękki”); strop i spąg stanowił tupek ilasty.

1846

Produkcja roczna kopalni wyniosła 3.293 tony przy zatrudnieniu około 50 robotników.

1847

Zainstalowano kotłowrót parowy przy szybie „Ryszard”. Do tego roku węgiel wydobywano na powierzchnię przy pomocy kotłowrotu ręcznego.

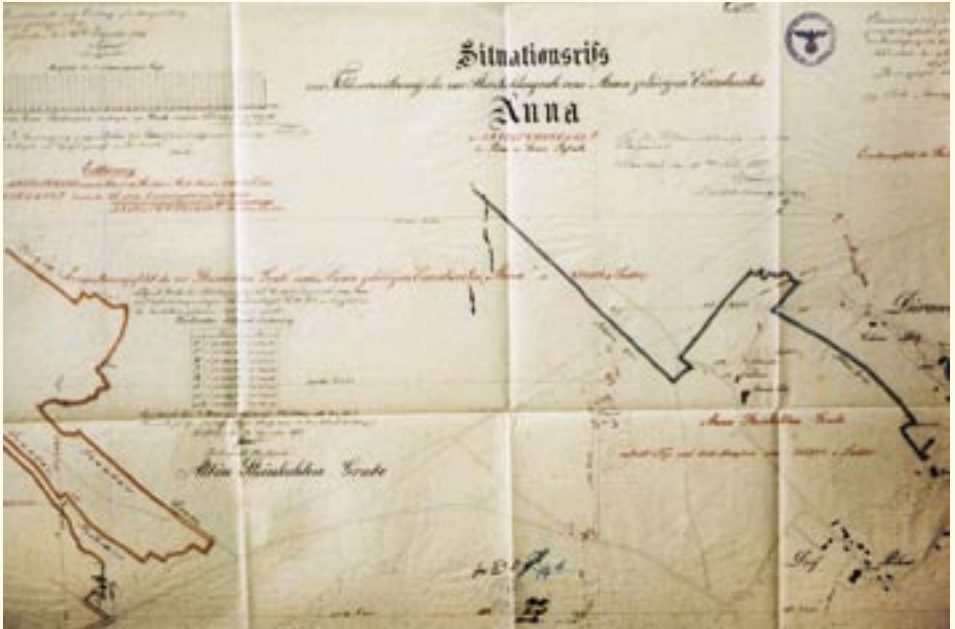
1853

Kupiec z Raciborza Józef Doms zaczął głębić szyb „Johanes” (obecnie „Jan”) na roli Jakuba Krzyżaka. Uzyskał on nadanie „Albin” z polem podstawowym i 1200 miarami.

1855

1856 Zgłębiono szyb „Johanes” z powierzchni do poziomu 60 m. Szyb miał przekrój kwadratu o boku 2,8 m w obudowie drewnianej.

1856 Została utworzona spółka pod nazwą „Skonsolidowana Kopalnia Anna” o łącznej powierzchni 1.806.948 m², przez połączenie nadań „Anna” (z polem podstawowym i 898 miarami) i „Albin” (z polem podstawowym i 1200 miarami).

Mapa powierzchni „Skonsolidowanej Kopalni Anna” z 1866 roku.

1856 Roczne wydobycie kopalni, uzyskiwane z dwóch pokładów (0,7 m i 1 ÷ 1,3 m) wyniosło około 40.000 beczek po 3,5 cetnara co daje 140.000 cetnarów tj. 7.000 ton. Zatrudniano wówczas 70 osób (w tym 2 osoby dozoru: na dole nadsztygar Utgenannt i sztygar E.Pach oraz na powierzchni 1 pracownik administracji).

1856 F.F.A. Fritze odstąpił połowę zakładu górniczego Spółce Handlowej Józefa Domsa (Handelsgesellschaft Joseph Doms), która przejęła zobowiązanie poniesienia kosztów koniecznych do pogłębienia kopalni.

1858 Zainstalowano parową maszynę odwadniającą i parowy kotłokręt na szybie odwadniającym „Jan”.

Prof. dr Kuch właściciel kopalni „Charlotte”, Wojnowic i Górnych Rydutów kupił prawo eksploatacji węgla na gruntach pszowskich i dolnorydutowskich. 1859

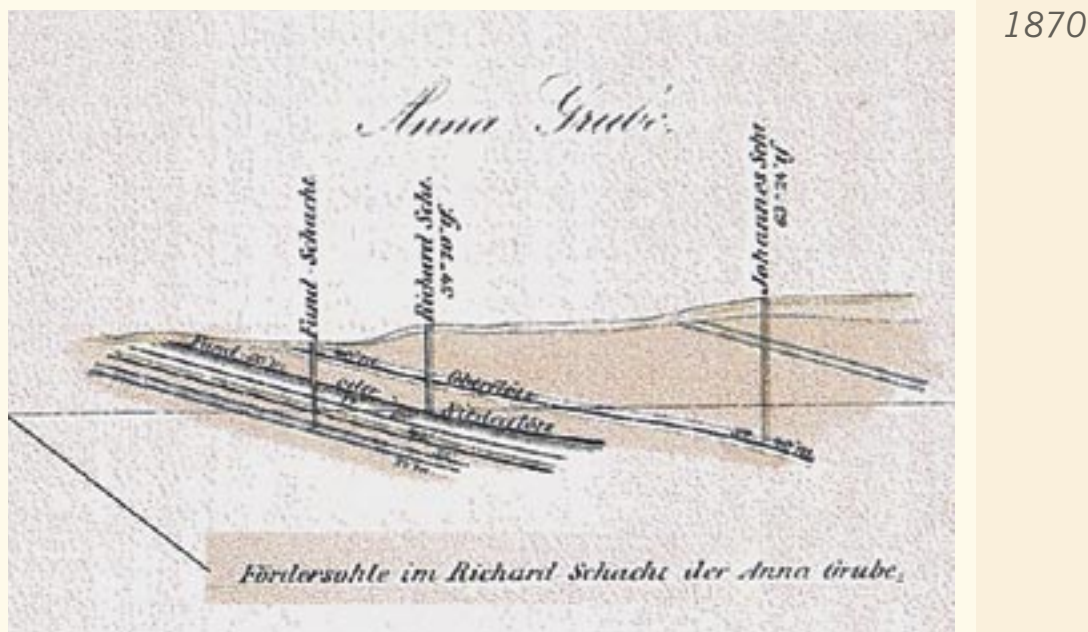
W „Skonsolidowanej Kopalni Anna”, na skutek obsunięcia się warstw skalnych, zniósło budynek maszyny wyciągowej nad głębionym szybem „Jan”. 1860

Na szybie „Jan” został postawiony nowy budynek maszyny wyciągowej. 1861

Zgłębiono szyb odwadniający „Jan” do głębokości 63,4 Lachter (ok. 132,5 m). Na tej głębokości udostępniono pokład węgla przekopem Oberflötz, a w nim założono chodnik główny. 1862

Zgłębiono szyb wentylacyjny „Utgenannt” (później szyb powietrzny I). Nazwa pochodzi od pierwszego zatrudnionego nadsztygara Utgenannta. 1863

Spółka Handlowa Józefa Domsa nabyła drugą połowę zakładu górniczego. 1864

Przekrój geologiczny z 1870 roku.

Roczna produkcja węgla wyniosła 20.713 ton. 1873

1882

Wybudowano kolejkę linową z kopalni „Anna” do dworca kolejowego w Rydułtowach. Była to pierwsza kolejka linowa w Polsce o napędzie parowym.

Fragment mapy z 1900 r. przedstawiającej przebieg kolejki.

1882

Pomost zabezpieczający przed upadkiem urobku z wagoników kolejki linowej.

Wydobyto 485.000 hektolitrow węgla, liczonych po $1\frac{2}{3}$ cetnara, co daje 808.000 cetnarów czyli 40.400 ton, przy zatrudnieniu 160 robotników.	1887
Wstrzymano eksploatację kopalni wskutek całkowitego jej zalania przez wdarcie się kurzawki z pokładu „Frieda”.	1888
Kopalnię nabył Emanuel Friedländer – właściciel Towarzystwa Sprzedaży Węgla z Berlina.	1889
Usunięto kurzawkę i uruchomiono na nowo kopalnię. Kopalnia eksploatowała 4 pokłady: Fundflötz (1,20 m), Oberflötz (1,00 m), Fannyflötz (1,00 m) oraz Friedaflötz (2,15 m). Zatrudnienie wynosiło 124 robotników. Nazwy pokładów pierwotne i obecne przedstawiają się następująco: Charlotte – 615/1; Elleonore – 616/2; Minna – 620; Agnesgluck („Agnieszka”) – 626 (624); Fund - 629/1-2; Fund oberbank-629/1; Fund niederbank – 629/2; Fanny („Paniczka”) - 630; Frieda - 703; Frieda niederbank – 705/1; Unwerhofft - 707/1-2; Sonne („Zona”) -708; Mond - 712; Stern („Szterna”) - 713/1-2.	1891
Powstało Gwarectwo „Skonsolidowana Kopalnia Anna”. Reprezentantem Gwarectwa był C. Linnartz.	1897
Wydobycie kopalni wyniosło 41.316 ton przy zatrudnieniu 185 osób. Kierownikiem Ruchu Kopalni był inspektor górniczy Rzehulka. W kopalni pracowały wówczas 4 maszyny parowe o mocy 240KM oraz korzystano z siły pociągowej 7 koni kopalnianych.	1898

1899

Widok kopalni z 1899 roku.

1900 Kopalnia posiadała jeden szczyt wydobywczy „Johanes” („Jan”) oraz dwa wentylacyjne: „Richard” („Ryszard”) i „Utgenannt”.

1900 Przy wprowadzeniu do stosowania klatek wydobywczych i wózków kopalniowych rozszerzono przekrój szybu „Jan” do wymiarów 4,8 m x 3,0 m oraz zmieniono obudowę szybu z drewnianej na murowaną.

1900 Zbudowano budynek główny administracji.

Widok obecnego budynku.

1904 Na szybie „Utgenannt” zainstalowano dwa wentylatory typu „Pelzer” o wydajności 500 m³/min każdy.

1905 Zgłębiono główny szyb powietrzny III do pokładu „Stern”.

1905

Widok kopalni z 1905 roku.

1905 Rozpoczęto budowę osiedli robotniczych w Pszowie i w Olzie.

1906 Wyrobiska górnicze w gazowym pokładzie „Frieda” zostały zatopione w wyniku wdarcia się kurzawki. Ponownie pokład ten został udostępniony dopiero w 1909 r. na poz. 260 m.

1907 Zbudowano sortownię przy dworcu kolejowym w Rydułtowach.

1907 Kopalnię zakwalifikowano do kopalń gazowych, odkąd w pokładach „Fund” i „Fanny” wystąpił metan.

1907 Zgłębiono szyb „Johanes” do poziomu 260 m. Równocześnie poszerzono szyb wentylacyjny „Utgenannt”, w celu poprawy wentylacji, a następnie przebito go do wyrobisk w pokładzie „Fanny”.

1908 Naprzeciw kopalni zbudowano dom towarowy i kasyno dla pracowników.

1908 Zbudowano budynek biura górniczego („cechownia”).

Kierownikiem ruchu w tym okresie był inspektor górniczy Fritz Pietruske. Eksploatacja w latach 1909 - 1910 prowadzona była wyłącznie na zawal. Od 1911 r. zaczęto stosować podsadzkę suchą (w 1911 - 1,06%).

Wodę z wyrobisk w ilości ok. 3,5 m³/min usuwano przy pomocy podziemnej pompy parowej szybem „Jan”.

Węgiel wzbogacano na sucho (taśmy przebieczerce).

Do przewozu w kopalni używano koni: 19 na dole, 14 na powierzchni.

Mechanizacja na powierzchni: 5 maszyn parowych o ogólnej mocy 1620KM, 1 kompresor powietrza o mocy 650KM, 4 generatory o mocy 1120KM zasilające 19 silników o mocy 611KM na powierzchni i 16 silników o mocy 847KM pod ziemią.

Mechanizacja na dole: 5 maszyn parowych o ogólnej mocy 830KM, 8 silników spalinowych o mocy 96 KM.

1909
do
1911

Zbudowano tunel murowany pod główną drogą (obecnie ul. Ks. P. Skwary).

1910

Zgłębiono szyb powietrzny „Ignacy” (później szyb powietrzny V) do poziomu 260 m.

1910

Oddano do użytku łaźnię urzędniczą.

1911

Rozpoczęto głębienie głównego szybu wydobywczego „Rudolf” (obecnie „Chrobry I”).

1911

1912

Głębienie szybu „Rudolf” (zdjęcie z 1912 roku).

1912

Widok kopalni z 1912 roku.

1913

Roczna produkcja osiąga poziom 555 tys. ton węgla, zatrudnienie wynosi 1.503 osoby.

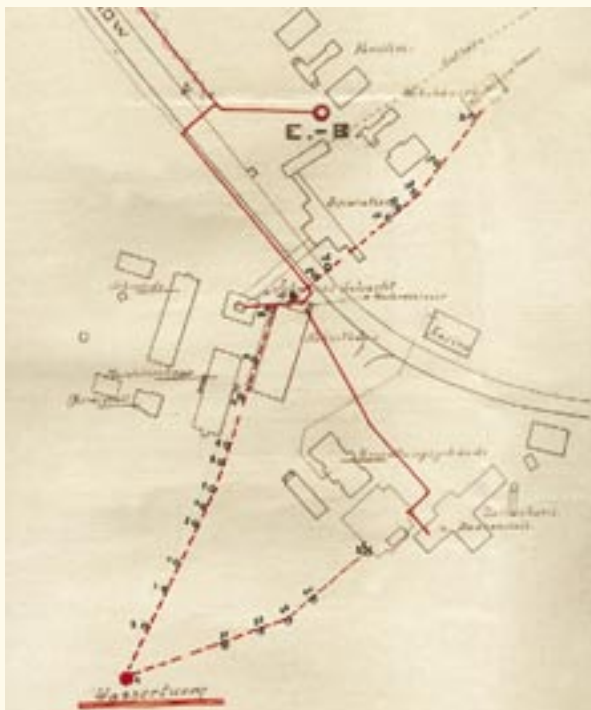
1913

Osiedle robotnicze w Pszowie (zdjęcie z 1913 roku).

Wybudowano wieżę ciśnię „Wasserturmes-Annagrube”

1914

Fragment planu sytuacyjnego z 02.04.1914 roku.

Wieża ciśnię (zdjęcie z 2002 roku).

1914

Połączono kopalnię koleją ze stacją kolejową w Olzie (własna bocznicą kolejową miała ok. 10 km długości).

Pociąg transportowy z kopalni „Anna” do Olzy (zdjęcie z 1914 roku).

1915

Zbudowano nową kotłownię wraz z elektrownią. Budynek elektrowni jest dziełem sławnego architekta Hansa Poelziga i stanowi, znany w Europie, zabytek sztuki budownictwa przemysłowego.

1915

Wybudowano wiadukt nad bocznicą kolejową na drodze Pszów - Krzyżkowice.

-

1916

Budowa wiaduktu (zdjęcie z 1916 roku).

1915

Budowa szybu „Rudolf” - 1915 rok.

10.10.
1916

Rozbudowa kopalni - 1916 rok.

1916

Widok kopalni - 1916 rok.

1916

Widok kopalni (szyb Rudolf, rozbudowa Zakładu Przeróbczego) - 1916 rok.

„Elektrische zentrale Rudolfschacht” (Elektrownia) – zdjęcie z 1917 roku.

Elektrownia - widok obecny.

Zgłębiono szyb „Rudolf” do głębokości 368,1 m (poz. 350 m). W czasie drążenia szybu natrafiono na kurzawkę; zastosowano wówczas wodoszczelną obudowę tubingową.

1.06.
1917

Uruchomiono szyb „Rudolf” i rozpoczęto wyciąganie nim urobku z poziomu 260 m.

Załoga kopalni w dniu uruchomienia szybu (zdjęcie z 1917 roku).

1918

Elektrownia przy KWK „Anna” - widok ogólny z 1918 roku.

1918

Widok kopalni z 1918 roku.

Rozpoczęto głębianie szybu powietrznego „Zawada” (później nazwany szymbem powietrznym IV).

1918

Widok szybu powietrznego „Zawada”.

Oddano do użytku budynki: magazynu głównego, warsztatu elektrycznego i kuźni.

1918

Zbudowano sortownię i płuczkę przy szybie „Rudolf”.

1919

1922

Zgłębiano szyb powietrzny „Zawada” do poziomu 260 m (całkowita głębokość szybu wyniosła 195 m).

Przy głębieńiu szybu na poziomie 105 m natrafiono na warstwy wodonośne z wodą siarkową. Do tej pory woda siarkowa wyływała tylko na powierzchni i była wykorzystywana do celów leczniczych w uzdrowiskach „Sophienbad” w Zawadzie i „Wilhelmsbad” w Kokoszykach. W szybie „Zawada” wodę siarkową ujęto i zaczęto pompować do łaźni. Po wyjeździe z dołu załoga kąpała się w wodzie siarkowej-zdrojowej.

Widok wieży szybowej szybu „Zawada”.

1922

Pogłębiano szyb „Jan” z poziomu 260 m do poziomu 350 m.

1923

Ukończono drażnienie szybu powietrznego „Ryszard” z poziomu 260 m na poziom 160 m.

Rozpoczęto drążenie szybu powietrznego „Ryszard” z poziomu 160 m na poziom 80 m. Do tego roku w przewozie dołowym korzystano z siły pociągowej koni.

1924

Nadsztygar Szilder założył Orkiestrę Dętą przy KWK „Anna”. Pierwszym kapelmistrzem był Paweł Szulce.

kwiecień
1925

Zdjęcie Orkiestry.

Od 14.06.1968 r. kapelmistrzem orkiestry kopalnianej jest Wiktor Kamczyk. Od roku 1998 przy orkiestrze działa grupa taneczna tzw. majoretki.

Zdjęcie Orkiestry z lipca 1998 roku (Francja).

1925 Zakończono budowę kolonii domów robotniczych i urzędniczych w Pszowie i w Olzie.

1926 Ukończono głębianie szybu powietrznego „Ryszard” (szyb powietrzny II) z poziomu 160 m na poziom 80 m.
Przystosowano szyb powietrzny „Ryszard” do opuszczania drewna na poziom 260 m.

1927 Zlikwidowano szyb powietrzny „Utgenannt” dotychczas używany do opuszczania drewna.

1927

Widok kopalni z 1927 roku.

1928 Na szybie „Ryszard” zabudowano i uruchomiono urządzenie tzw. „PATER NOSTER” do mechanicznego opuszczania drewna na poziom 260 m.

1928 Uzyskano po raz pierwszy 1.000.000 ton rocznego wydobycia. Był to zarazem pierwszy milion ton osiągnięty na Górnym Śląsku.

Zbudowano wiszącą kolejkę linową z kopalni „Anna” do koksowni przy kopalni „Emma”. Do tej pory miał węglowy dostarczano do koksowni koleją.

1928

Fragment mapy przedstawiającej przebieg kolejki linowej (zdjęcie z 1933 roku).

Pogłębiono szyb „Jan” z poziomu 350 m do poziomu 500 m.

1931

Wydobycie przekroczyło 4.000 ton na dobę.

1935

1936

Dyrekcja i kierownictwo kopalni z 1936 roku.

1937 *Rozpoczęto głębianie wspólnego dla kopalń „Anna” i „Emma” szybu „Jedłownik” z zamiarem wybudowania na tym terenie koksowni. Szyb ten miał być tymczasowo szybem wentylacyjnym dla obu kopalń.*

1937

Wyznaczanie kierunku „godzin” w filarze na poziomie 200 m (zdjęcie z 1937 roku).

1937
-
1938 *Wydrążono szyb „Ryszard” (powietrzny II) z poziomu 350 m do poziomu 260 m. Roboty trwały około pół roku i zostały zakończone w styczniu 1938 r.*

1938 *Zakończono głębianie szybu „Jedłownik I” – głębokość 236,07 m, średnica 4,0 m. Miał on pełnić funkcję szybu wentylacyjnego wydechowego oraz materiałowo – zjazdowego.*

1939 *Obraz św. Barbary namalowany został przez malarza Enrico Schmidta w 1908 r. Nieznana jest data sprowadzenia obrazu na kopalnię. Ołtarz z obrazem św. Barbary, od samego początku, również przez cały okres okupacji niemieckiej aż do pierwszych lat 70-tych znajdował się w cechowni kopalni.*

Początkowo ustawiony był na frontowej ścianie cechowni, zaś pod koniec lat 50-tych został przeniesiony na ścianę boczną. Na początku lat 70-tych, w związku z przeprowadzaniem remontu cechowni, ołtarz został zdemonstrowany, a obraz zwinięto i ukryto w jednym z pomieszczeń na terenie kopalni. Dopiero w 1980 r., w okresie strajków, obraz powrócił na swoje pierwotne miejsce, gdzie znajduje się do dnia dzisiejszego.

W roku 1980 obraz św. Barbary poddano gruntownej konserwacji, a w 2000 roku odnowiono.

Ołtarz św. Barbary na kopalni „Anna”
(zdjęcie zamieszczone w Gwarku nr 5 z 1939 roku).

Ołtarz św. Barbary (zdjęcie z 2002 roku).

Kopalnia „Anna” została włączona pod zarządek komisaryczny Głównego Urzędu Powierniczego „Wschód”, który sprzedał ją niemieckiemu koncernowi Zakładu Rzeszy „Herman Göring”.

1939

Dla administrowania zakładami górnośląskimi koncern Göringa utworzył 1.04.1940 r. przedsiębiorstwo filialne pod nazwą Bergwerksverwaltung Oberschlesien G.m.b.H. der Reichswerke Hermann Göring w Katowicach. Przedsiębiorstwo to dzieliło się na 5 grup. Do grupy II należała m.in. kopalnia „Anna”.

1940

Pogłębiono szyb „Chrobry I” z głębokości 368,1 m (poziom 350 m) do 528,19 m (poziom 500 m).

07.1942
-05.1943

Przy zatrudnieniu 3.095 osób osiągnięto średnie wydobywanie dobowe 5.231 ton.

1943

marzec
1945

Wskutek działań wojennych znacznemu uszkodzeniu uległa kottownia wraz z rozdzielnią stacji generatorów oraz sieć wysokiego napięcia. Brak energii elektrycznej spowodował zatopienie budowanego w tym czasie poziomu wydobywczego 500 m. Zdeństwowaniu uległa bocznica i linia kolejowa. Wysadzony został wiadukt nad bocznicą kolejową.

27.03.
1945

Nastąpiło wyzwolenie Pszowa.

kwiecień
1945

Kopalnia została uruchomiona w dniu 1 kwietnia 1945 r., a już 13 kwietnia 1945 r. – odebrano pierwsze wydobyte.

Ogółem w 1945 r. wydobyto 350.106 ton węgla; średnio 1.505 ton/dobę.

kwiecień
1945

Kopalnia weszła w skład Rybnickiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego.

1948

W budowanej elektrowni zabudowano kompresor typu Ingersoll Rand – eksploatowany nadal.

Zdjęcie z 1948 roku.

1949

Osiągnięto wydobyte 1.383.355 ton przy zatrudnieniu 3.841 osób.

1949

Kopalnia otrzymała „Honorowy Sztandar Pracy” ufundowany przez Centralny Zarząd Przemysłu Węglowego.

28.12.
1949

Kopalnię „Anna” wraz z elektrownią przekazano Rybnickim Zakładom Przemysłu Węglowego.

W wyniku modernizacji i rozbudowy zakładu przeróbczego, pogłębiania szybów, rozbudowy poziomu 500 m oraz rozwoju mechanizacji, zapoczątkowanej w 1950 r. wprowadzeniem pierwszego kombajnu typu „Donbas”, następuje stopniowy wzrost wydobywania.

Średnie wydobywanie dobowe w 1950 r. wyniosło 4426 ton; w 1955 r. – 4778 ton; w 1956 r. – 4963 ton; w 1958 r. – 5656 ton.

1950

Wybudowano Zasadniczą Szkołę Górniczą.

Zasadnicza Szkoła Górnicza (zdjęcie z 1952 roku).

1952

Rozpoczęto głąbienie szybu wentylacyjnego „Kokoszyce”.

01.07.
1953

Wybudowano kolejkę linową do transportu kamienia z kopalni na zwalowi-sko „Wrzosey” – wydajność 130 ton na godzinę.

1954

Stacja początkowa kolejki (zdjęcie z 1962 roku).

1954

Stacja końcowa kolejki linowej na „Wrzosey” (zdjęcie z 1962 roku).

1954 *Zakończono rozbudowę ptuczki, zwiększając jej wydajność z 220 t/godz. do 350 t/godz.*

1954 *Założono stawy mułu węglowego „Nosol” w Syryni.*

1954 *Wybudowano nowy most nad bocznicyą kolejową w miejscu zniszczonego w czasie wojny.*

Widok mostu z bocznicy kolejowej.

Widok mostu po przebudowie w 2001 roku.

Na szybie „Jan” zabudowano elektryczną maszynę wyciągową firmy SKODA o mocy 1000 kW.

1955

Do tego roku na dole kopalni zatrudniano kobiety przy obsłudze napędów i czyszczeniu przenośników dołowych.

1957

Przy Zasadniczej Szkole Górniczej wybudowano internat na 220 miejsc.

1957

1957

Na szybie wentylacyjnym „Kokoszyce” zabudowano wentylator typu TURBO-WERKE MEISSEN o wydajności 7 500 m³/min.

1958
-
1960

Wybudowano nową łaźnię górniczą na 3.105 miejsc oraz lampownię i połączono je pomostem z szymbami „Jan” i „Chrobry”.

Budynek lampowni.

1958
-
1960

Fragment wnętrza lampowni.

Fragment pomostu łączącego łaznię górniczą z szymbami „Jan” i „Chrobry”.

1958 Wprowadzono do eksploatacji wąskozabiorowy kombajn ściany firmy „Anderson”.

1959 Zakończono rozbudowę poziomu 500 m.

1959 Budowa ambulatorium zakładowego.

- Pierwszym kierownikiem nowego ambulatorium był lekarz Romański (znany jako dr Psota). Czynił on starania, aby przy szybie „Zawada” wybudować pomieszczenie z 10 wannami kąpielowymi i leczyć tam wodą siarkową górników kopalni. Źródło wody siarkowej okazało się jednak mało wydajne i projekt zaniechano.

Zakładowy Ośrodek Zdrowia (zdjęcie z 1962 roku).

maj
1960 Rozpoczęto głębianie szybu „Ryszard II”.

lipiec
1960 Rozpoczęto pogłębianie szybu „Jan” z poziomu 500 m do poziomu 700 m.

1960 Wydobyte roczne wyniosło 1.892.400 ton węgla (tj. 6.061 t/dobę) z 18 ścian, przy zatrudnieniu 5.676 osób.

Pogłębiano szyb „Ryszard II” do głębokości 506 m.

1.07
1962

Widok szybu „Ryszard II” z 1962 roku.

Zakończono pogłębianie szybu „Jan” z poziomu 500 m do poziomu 700 m.

październik
1962

Charakterystyka szybu:

- głębokość 705,9 m
- do głębokości 250 m przekrój beczkowy $a=5,41$ m, $b=3,08$ m, poniżej 250 m przekrój kołowy 4,8m.

Widok szybu „Jan”.

11.07. 1963	Rozpoczęto głębienie szybu „Chrobry II”.
1964	Przedłużono urządzenie wyciągowe szybu „Chrobry I” (przedział wschodni) z poziomu 350 m do poziomu 500 m.
1965	Wykonano obieg zamknięty wód popłuczkowych i poflotacyjnych w Zakładzie Przeróbki Mechanicznej Węgla.
1.10. 1965	Zgłębiono szyb „Chrobry II” do poziomu 500 m.
1966	W ZPMW rozbudowano flotację zwiększając jej wydajność z 20 do 80 t/h.
1.06. 1966	Zgłębiono szyb „Chrobry II” do poziomu 700 m.
1.11. 1966	Zgłębiono szyb „Chrobry II” do poziomu 800 m.
1966	Zlikwidowano, przez zasypanie skałą płoną, szyb powietrzny V (dawniej „Ignacy”). Szyb ten był zgłębiony do poziomu 260 m. W okresie powstań śląskich i później był szybem zjazdowym. Gdy przestał pełnić funkcję zjazdową, pomieszczenia łaźni przy szybie udostępniono sekcji gimnastycznej „Górnika Pszów” (znanej jako „Sokoły”).
13.12. 1966	Decyzją Rybnickiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego [L.dz.VI (TG)(1979)/66] zezwolono na likwidację szybu powietrznego III.
1967	Wybudowano centralną stację kruszenia kamienia na poziomie 500 m.
30.05. 1967	Rozpoczęto głębienie peryferyjnego szybu wentylacyjnego „Czyżowice III”.

<p>Rozpoczęto głębianie peryferyjnego szybu „Czyżowice II”.</p> <p>Wraz z głębianiem szybów „Czyżowice II i III” na poz. 350 m i 500 m drążono przekopy czyżowickie. Było to w ramach realizacji projektu budowy nowej kopalni „Czyżowice” pod nazwą „Rozbudowa Kopalni Anna w Polu Południowym”. W trakcie drążenia przekopów po raz pierwszy na kopalni zastosowano lokomotywy akumulatorowe Ldag. W przekopie czyżowickim na poziomie 350 m, przed przebicciem do szybu „Czyżowice III”, natrafiono na fukacz metanu słyszalny z odległości 2 km.</p> <p>Wykonano, ponadto, roboty wstępne do głębiania szybów V i VI obok toru kolejowego w Zawadzie. Dalsza budowa kopalni została nagle wstrzymana.</p>	<p>1.08. 1967</p>
<p>Zgłębiono szyb „Chrobry II” do poziomu 935 m.</p>	<p>31.03. 1967</p>
<p>Wprowadzono do eksploatacji pierwszy strug węglowy.</p>	<p>1967</p>
<p>Wybudowano główną podstację dla zasilania poziomu 700 m, szybu „Chrobry II” i Zakładu Przeróbki Mechanicznej Węgla.</p>	<p>1968</p>
<p>Wybudowano budynek warsztatu mechanicznego.</p>	<p>1968</p>
<p>Decyzją OUG w Rybniku z dnia 10.05.1969 r. [L.dz.II-26/1/69] zezwolono na likwidację szybu powietrznego II (dawniej szyb „Ryszard”) przez zasypanie skałą płonną do poziomu terenu.</p>	<p>1969</p>
<p>Zakończono głębianie szybu wentylacyjnego „Czyżowice III” – głębokość szybu 315 m.</p>	<p>1.12. 1969</p>
<p>Wydobycie wyniosło 2.241.660 ton węgla, tj.7.243 t/dobę z 9 ścian przy zatrudnieniu 6.280 osób.</p> <p>Opracowano i wdrożono zespoły wrębofadyjące do mechanizacji systemów zabierkowych w grubych pokładach węgla oraz zastosowano nową metodę rozcinki pokładów. Metoda ta polegała na zmianie kierunku chodników przyścianowych na równoległe do biegu uskoków, które w dotychczasowym sposobie rozcinięcia dzieliły pokłady na nieregularne pola skracające wybieg ścian.</p>	<p>1970</p>

1970

Wykonano, metodą ślizgową, wieżę szybową szybu „Chrobry II” o wysokości 72,97 m.

Szyb Chrobry II, (zdjęcie z lat 70-tych).

Szyb „Chrobry II” - widok obecny.

1970

Rozbudowano i zmodernizowano Zakład Przeróbki Mechanicznej Węgla zwiększając jego wydajność z 350 t/godz. do 830 t/godz.

Widok ZPMW (zdjęcie z 1995 roku).

Rozbudowano ptuczkę zawieszinową i osadzarkową, zwiększając ich wydajność z 270 t/h do 730 t/h.

1970

Widok obecny kopalni od strony wschodniej.

Zakończono rozbudowę dworca kopalnianego wraz z budynkiem stacyjnym.

1970

Rozpoczęto eksploatację poziomu 700 m.

1970

Zakończono głębenie szybu „Czyżowice II” – głębokość szybu 470,5 m.

01.03.
1970

Wybudowano łaźnię robotniczą na 2.341 miejsc.

1972

Wprowadzono pierwszą obudowę zmechanizowaną typu Hemscheidt. Następnymi obudowami były: Krab II, Fazos 70, Klöckner 24/45, Glinik 08/22, Glinik 055/15, Glinik 066/16, Fazos12/25, Fazos15/31, Fazos 18/35.

1972

Zakończono eksploatację poziomu 500 m.

Stosowano coraz częściej obudowę kotwioną, początkowo jako samodzielną, a następnie jako wzmocnienie wyrobisk w obudowie ŁP oraz przy poszerzaniu do około 6 m powierzchni ścianowych wydrążonych w obudowie drewnianej.

1974

godz. 3.34
07.11.
1974 W pokładzie 630 w partii jedłownickiej na poziomie 700 m nastąpiło bardzo silne tąpnięcie o energii $3,6 \times 10^9 \text{J}$ zarejestrowane nawet w stacji sejsmicznej w Krakowie. W wyniku tąpnięcia około 700 m wyrobisk zostało zarabowanych lub uszkodzonych. Dalszych spustoszeń dokonał wybuch metanu oraz pyłu węglowego, który objął 1940 m wyrobisk górniczych. Wybuch został zatrzymany w wyniku zadziałania zapór pyłowych. Było to największe tego typu, zdarzenie w okresie powojennym, a mimo to tylko 3 pracowników odniosło lekkie obrażenia.

1975 Na Przeróbce Mechanicznej wybudowano zakład odwadniania odpadów flo-tacyjnych – zabudowano dwie prasy filtracyjne.

1976 Uruchomiono zwałowisko kamienia i odpadów w Bukowie.

03.1976 Pogłębiono szyb „Ryszard II”; w I etapie do poziomu 500m, w następnym
-09.1977 do poziomu 700 m.

01.03.
1978 Rozpoczęto pogłębianie szybu „Chrobry I” od poziomu 500 m do poziomu 1000 m.

01.03.
1978 Zakończono pogłębianie szybu „Ryszard II” – głębokość 707,97 m, średnica szybu - 5,50 m.

04.12.
1978 Przyznano kopalni „Order Sztandaru Pracy I klasy”.

Uzyskano największe wydobyte w historii kopalni wynoszące 2.874.378 ton (9.222 t/dobę); w wyniku stosowania czterobrygadowego systemu pracy. Średnie zatrudnienie wynosiło 5.591 osób.

1978

Wybudowano suszarnię flotokonzentratu o wydajności 60 t/h suchego flotokonzentratu.

1978

Zakończono budowę czterech elektrofiltrów do odpylania spalin kotłowych w elektrociepłowni kopalnianej.

1979

Widok obecny elektrociepłowni.

Zakończono modernizację obiegu wodno-mułowego (wydajność 38 t/h).

1979

Zgłębiono szyb „Chrobry I” do poziomu 700 m.

01.09.
1979

Wydobycie kopalni wyniosło 2.559.845 ton (7.592 ton/dobę), średnia ilość ścian - 9,5, zatrudnienie - 5.917 osób. Wykonano 18.950 m robót przygotowawczych.

1980

Solidaryzując się ze strajkującymi stoczniovcami oraz górnkami w Jastrzębiu, górnicy kopalni „Anna” podjęli akcję strajkową. W wyniku zajęć sierpniowych podpisano porozumienia pomiędzy Rządem a strajkującymi, w efekcie których w górnictwie m.in. zlikwidowano system czterobrygadowy, zagwarantowano wolne wszystkie soboty i niedziele.

sierpień
1980

Największym osiągnięciem było utworzenie Niezależnego, Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

01.10.
1980

Zgłębiono szymb „Chrobry I” do poziomu 800 m.

1981

Wywrót wozów do zbiornika skłpu na poz. 800 m (zdjęcie z 1981 roku).

1982

Dyrekcja i Dozór Kopalni z 1982 roku.

01.09.
1982

Zgłębiono szymb „Chrobry I” do poziomu 1000 m.

22.12.
1982

Zakończono pogłębianie szybu „Chrobry I”

Charakterystyka szybu:

- głębokość 1009,74 m.
- średnica szybu 6,8 m (na odcinku od 26,15 m do 66,68 m średnica wynosi 7,34 m).

Zatrzymano ruch szybu „Chrobry I” – zdemontowano wieżę wyciągową.

1983

Zakończono głębienie szybu wentylacyjnego „Kokoszyce”. Głębokość 679,25 m, średnica 5,5 m.

lipiec
1983

Wybudowano nową wieżę szybową szybu „Chrobry I”.

1985

Wieża szybu „Chrobry I” – widok obecny.

Rozpoczęto eksploatację poziomu 800 m.

1987

Wydobycie kopalni wyniosło 2.324.850 ton.

Wydobycie dobowe: 7.703 tony

Średnia ilość ścian: 10

Zatrudnienie: 5.848 osób

Roboty przygotowawcze: 21.096 m.

1987

07.01.
1987

Przejęto od KWK „Marcel” część złożeń w partii jedłownikowej wraz z szymbami: „Jedłownik II i III”.

Szyb „Jedłownik II”.

01.04.
1988

Zgłębiono szyb „Chrobry II” do poziomu 1000 m (tj. 977 m od powierzchni).

wrzesień
1989

Zlikwidowano szyby „Czyżowice II i III” przez zasypanie skałą płoną.

1990

Wydobycie kopalni wyniosło 1.747.158 ton, wydobyte dobowe 6.767 ton, średnia ilość ścian - 9, zatrudnienie 5.425 osób.
Wykonano 14.586 m robót przygotowawczych.

1.01.1990

Po zlikwidowaniu Przedsiębiorstwa Eksploatacji Węgla „Południe” kopalnia „Anna” funkcjonowała jako samodzielne przedsiębiorstwo państwowe.

31.03.1993

01.01.
1991

W szybie „Chrobry II” na głębokości 1.040 m wykonano pomieszczenie skipu.

W ramach szeroko zakrojonej akcji w kierunku usuwania negatywnych skutków działalności kopalni, rozpoczęto rekultywację terenów za elektrociepłownią.

Teren rekultywowany za elektrociepłownią kopalni.

Zakończono pogłębianie szybu „Chrobry II”; głębokość rząpia wyniosła 1073,8 m, średnica szybu 7,50 m.

*01.07.
1991*

Zapoczątkowano działania restrukturyzacyjne kopalni w zakresie przekształceń własnościowych, prywatyzacyjnych i likwidacyjnych.

*01.06.
1992*

Powstała Rybnicka Spółka Węglowa S.A. jako jednoosobowa Spółka Skarbu Państwa. Kopalnia „Anna” została włączona w jej struktury organizacyjne, przekształcając się z samodzielnego przedsiębiorstwa państwowego w jeden z zakładów spółki akcyjnej. Odebrano jej, tym samym, samodzielność w zakresie finansowym, marketingowym i handlu węglem.

*01.04.
1993*

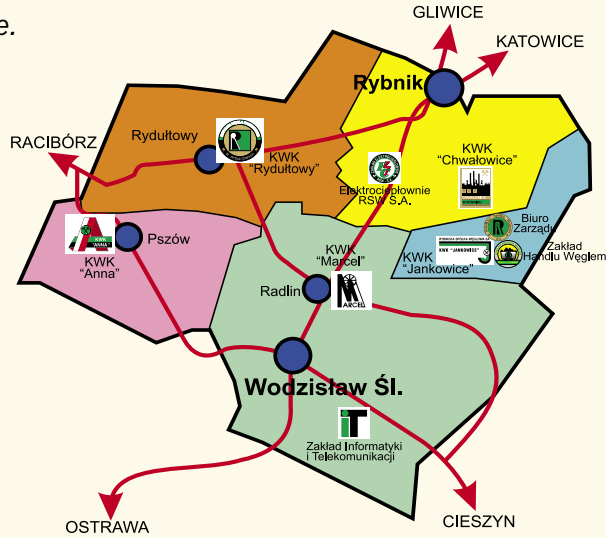
W skład spółki, poza kopalnią „Anna”, weszły kopalnie: „Jankowice”, „Rydułtowy”, „Chwałowice”, „Marcel”, „Rymer” (w której ostateczna likwidacja wydobywania nastąpiła 20.10.1999 r.) oraz „1 Maja” (zlikwidowana z dniem 1.04.2001 r.).

Spółką zarządza 5-osobowy Zarząd w składzie: Prezes Zarządu oraz Wiceprezesi ds. Produkcji, Restrukturyzacji, Marketingu i Finansów.

Oprócz Zarządu, władzami spółki są Rada Nadzorcza i Walne Zgromadzenie. W ramach struktur Spółki, w efekcie działań restrukturyzacyjnych, wydzielone zostały nowe zakłady: Zakład „Elektrociepłowni RSW” S.A. (1.01.1996 r.), Zakład Informatyki i Telekomunikacji (1.12.1996 r.), Zakład Handlu Węglem (1.06.1998 r.).

01.04.
1993

Obszary nadania górniczego RSW S.A. położone są w zachodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i wynoszą łącznie 223 km². Eksploatowany węgiel, z uwagi na dobre parametry jakościowe, kierowany jest w 35% na eksport poprzez firmę „Węglokoks” S.A. W kraju głównymi odbiorcami węgla są koksownie, elektrownie, elektrociepłownie, cementownie i zakłady chemiczne.

1993

Decyzją OUG w Rybniku z dnia 14.12.1993 r. (L.dz.II-74/33/93) zezwolono na likwidację szybu powietrznego IV (dawniej szyb „Zawada”) przez zasypanie skałą płoną do poziomu terenu.

Szyb „Zawada” (zdjęcie z 1993 roku).

W dowerzchni ścianowej R-11 w pokł.713/1-2, wykonanej w samodzielnej obudowie kotwiowej, w okresie jej wyzbrajania, nastąpił zawal skał stropowych na odcinku około 37 m. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności w chwili zdarzenia w rejonie tym nie było ludzi.

25.10.
1994

Wydobycie kopalni wyniosło 1.963.830 ton (7.813 ton/dobę) przy średniej ilości ścian 2,9 i zatrudnieniu 4.096 osób.

Wykonano 12.381 m robót przygotowawczych.

1995

Zakończono eksploatację poziomu 700 m.

kwiecień
1996

Wyłożono naczynia skipowe w szybie Chrobry II przedział południowy do poziomu 1000 m.

Uruchomiono I etap odstawy głównej na poziom 1000 m.

maj
1996

Uruchomiono II etap odstawy głównej przenośnikami taśmowymi na poziomie 1000 m - przez co uzyskano jednopoziomowy model zakładu z całością wydobywania kierowaną na poziom 1000 m do szybu „Chrobry II”.

Zakończono odstawę urobku wozami na poziomie 800 m.

sierpień
1997

Zakończono rekultywację terenów za elektrociepłownią przy KWK „Anna”.

1997

Tereny zrehabilitowane za elektrociepłownią.

Zlikwidowano szyb „Jedłownik I”.

1997

1998

Decyzją OUG z 24.12.97 r. zlikwidowano szyb wentylacyjny „Kokoszyce” przez wypełnienie rury szybowej kamieniem popłuczkowym oraz płynną mieszaniną popiołów lotnych z mieszaniną doszczelniającą UTEX.

Wieża szybu „Kokoszyce” z budynkiem nadszybia.

1999

Zlikwidowano przedział drabinowy, wyposażenie rząpia oraz górniczy wyciąg szybowy szybu „Ryszard II”.

1999

Przy okazji wizytacji parafii NNMP w Pszowie kopalnię odwiedził metropolita katowicki abp Damian Zimoń. Poniżej zdjęcie upamiętniające tę wizytę.

Zlikwidowano szyb wentylacyjny „Jedłownik II” o głębokości 998 m i średnicy 5,5 m.

2000

Technologia polegała na likwidacji rury szybowej poprzez zasypanie jej kamieniem z Zakładu Przeróbczego kopalni i zalaniu mieszaniną pyłowo-wodną. Na poziomach 200, 400, 600 i 800 m wykonano korki izolacyjne ze spoiwa UTEX, zaś zrąb zamknięto płytą żelbetową.

Przekwalifikowano wyciąg szybu „Jan” na wyciąg awaryjno-rewizyjny.

03.08.
2000

Przystąpiono do rekultywacji i zagospodarowania terenu osadników mułowych i zwałowiska „Wrzosa” w zakresie ukształtowania i zagospodarowania w kierunku rekreacyjno – sportowym, a zdegradowanych na skutek działalności górniczej.

2000

Ze skały poprodukcyjnej ukształtowano już zielone wzgórze, na którym przewiduje się wykonanie m.in.: kortu tenisowego, boiska do koszykówki i siatkówki, ścieżki spacerowo – rowerowej. Jest to inwestycja wieloletnia.

Rekultywacja osadników mułowych. W głębi - zwałowisko „Wrzosa” (zdjęcie z 2000 roku).

Rekultywacja osadników mułowych. W głębi - zwałowisko „Wrzosa” (zdjęcie z 2001 roku).

Rekultywacja osadników mułowych (zdjęcie z 2001 roku).

Wydobycie kopalni wyniosło 1.787.116 ton, co daje 7.120 t/dobę przy średniej ilości ścian czynnych 2,9 i zatrudnieniu 3.185 osób. Wykonano 8.197 m robót przygotowawczych.

2000

W ramach usuwania negatywnych skutków działalności eksploatacyjnej kopalni, wdrożono inwestycję w zakresie wyciszenia wentylatora przy szybie „Jedłownik III”. Poziom natężenia hałasu został, dzięki temu, obniżony z 52,5 ÷ 62,5 dB do 38 ÷ 39 dB w porze nocnej (dopuszczalna norma przewiduje 40 decybeli).

2001

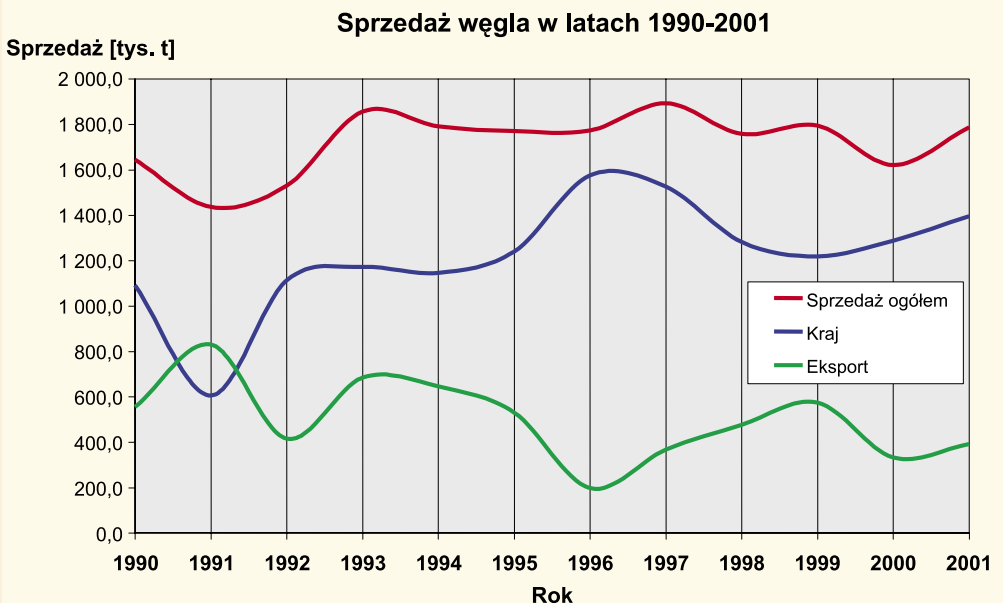
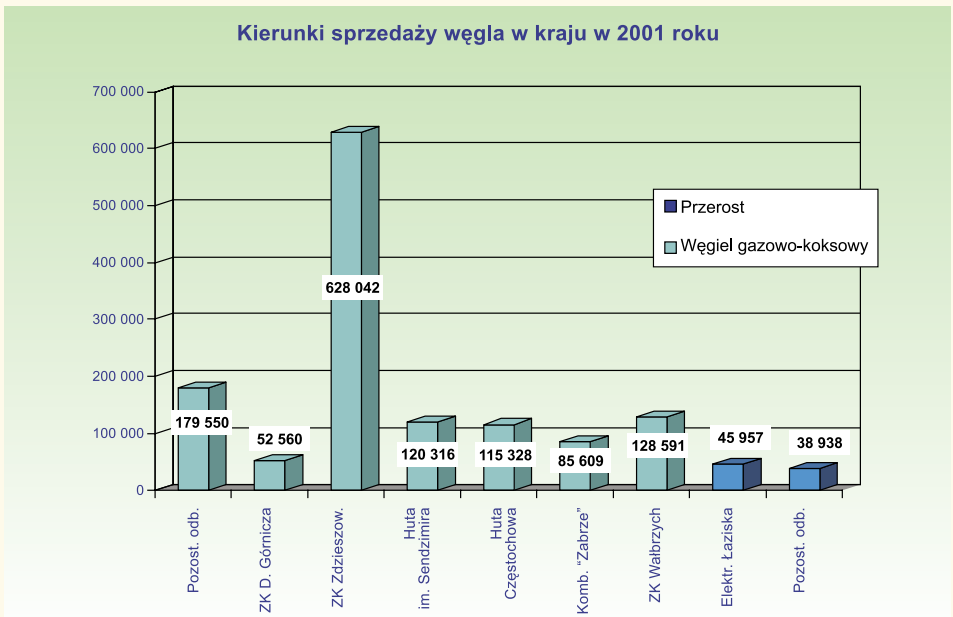

Tłumik wylotu z dyfuzora.

Wydobycie węgla ogółem wyniosło 1.831,1 tys. ton z czego sprzedano 1.786,1 tys. ton, w tym 391,2 tys. ton na eksport za pośrednictwem CHZ „Węglkokoks” Katowice, zaś resztę tj. 1.394,9 tys. ton skierowano do odbiorców krajowych głównie do: ZK Zdzeszowice, ZK Wałbrzych, Huty Sendzimirra w Krakowie, Huty Częstochowa, Kombinatu Zabrze.

2001

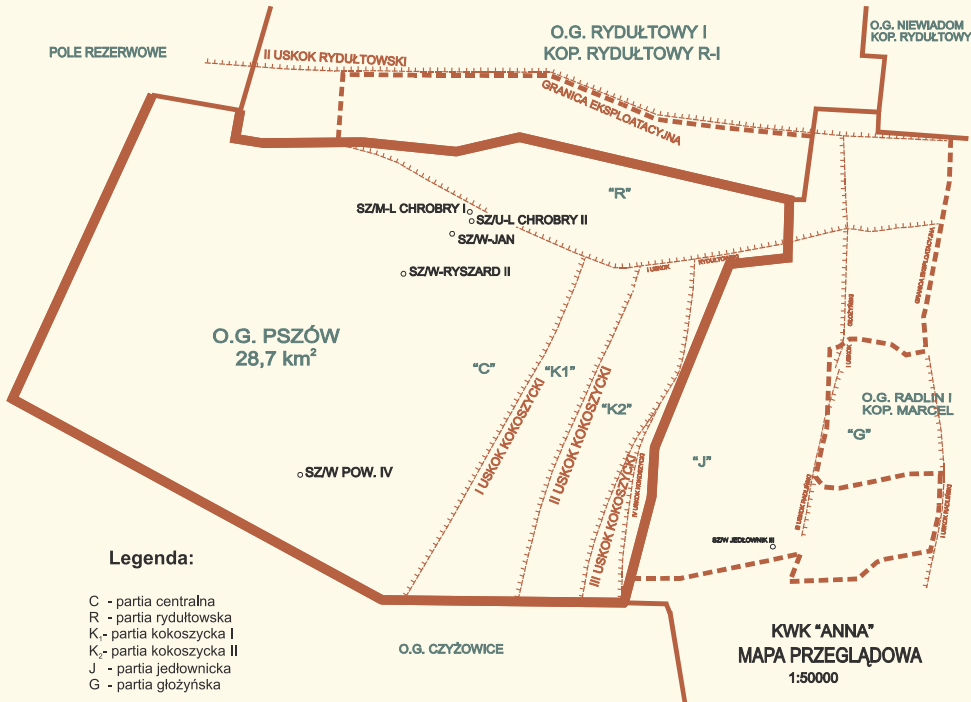
Poniższy wykres przedstawia kierunki sprzedaży węgla w kraju w 2001 r.

Ogólną tendencję sprzedaży węgla ogółem, na eksport i na kraj, w latach 1990 - 2001, przedstawia zamieszczony powyżej wykres.

STAN AKTUALNY KOPALNI I PERSPEKTYWY ROZWOJU.

Powierzchnia obszaru górniczego kopalni wynosi około 28,7 km².

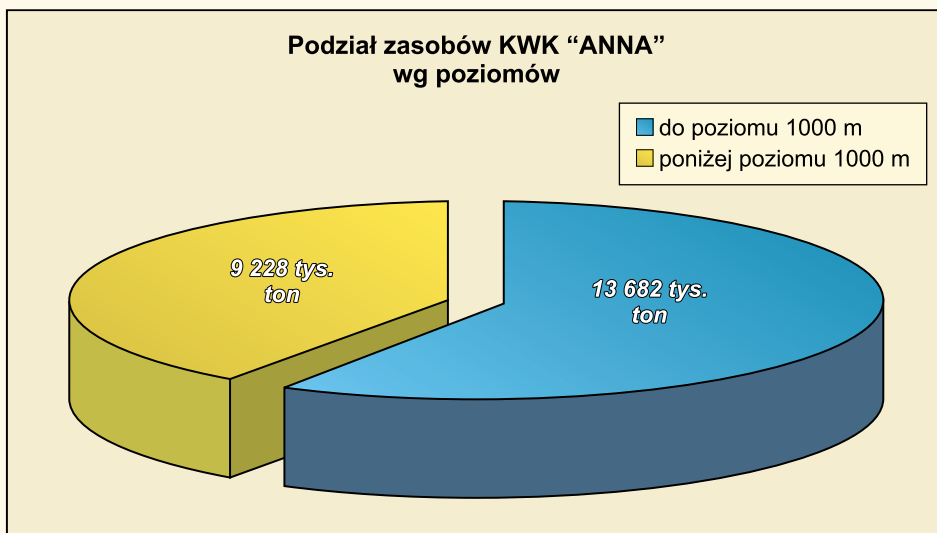
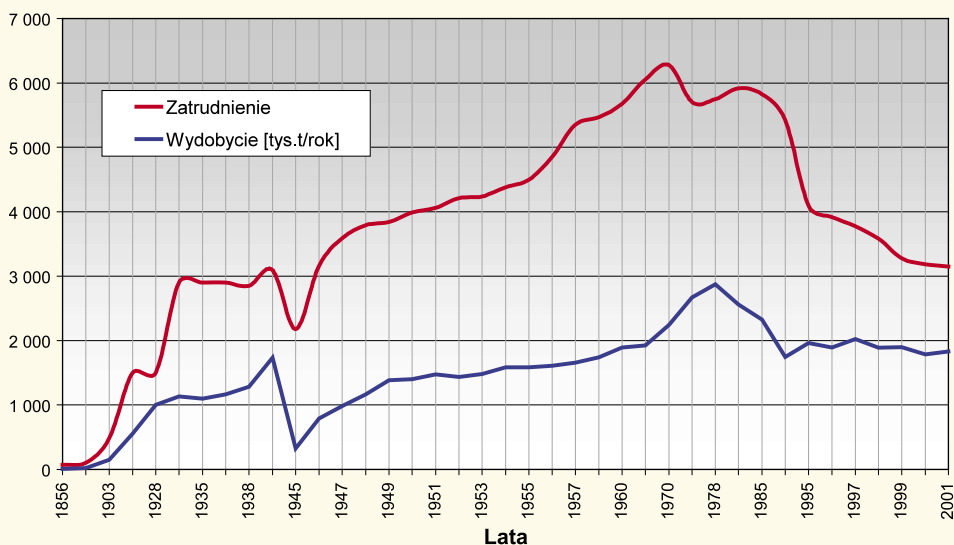
Długoletnia działalność produkcyjna doprowadziła do wyeksploatowania pokładów węgla zalegających powyżej poziomu 800 m.

Aktualnie czynny obszar górniczy kopalni wynosi około 6 km² i znajduje się w odległości 5,5 – 6 km od szybów głównych.

Według stanu na dzień 31.12.2001 r. zasoby operatywne, w granicach eksploatacyjnych, wynoszą 22.910 tys. ton i zalegają na głębokości 1000 – 1100 m w partiach: rydułtowskiej (8.079 tys. ton), jedłownickiej (5.705 tys. ton) i głożyńskiej (9.126 tys. ton). Pozwala to na funkcjonowanie kopalni, przy obecnym stanie techniki i przy średnim wydobyciu dobowym rzędu 7.200 ton, uzyskiwanych średnio z 3 ścian czynnych, przez około 10 lat. Po tym czasie eksploatowane złożo wyczerpie się.

Wykres zamieszczony poniżej przedstawia kształtowanie się wydobycia netto i zatrudnienia kopalni w latach od 1856 do 2001.

Wydobycie netto i zatrudnienie w latach 1856-2001

Ekspluatowany węgiel to w około 88% węgiel koksowy typu 34,2 a w 12% węgiel energetyczny.

Węgiel koksowy kopalnia sprzedaje polskim koksowniom; część produkcji kierowana jest do elektrowni i elektrociepłowni.

Okolo 20% węgla kopalnia wysyła na eksport:

- drogą lądową do Czech i na Słowację,
- drogą morską głównie do Francji, która rocznie kupuje od nas okolo 200 tys. ton węgla.

Począwszy od 1990 r. zatrudnienie kopalni systematycznie spada.

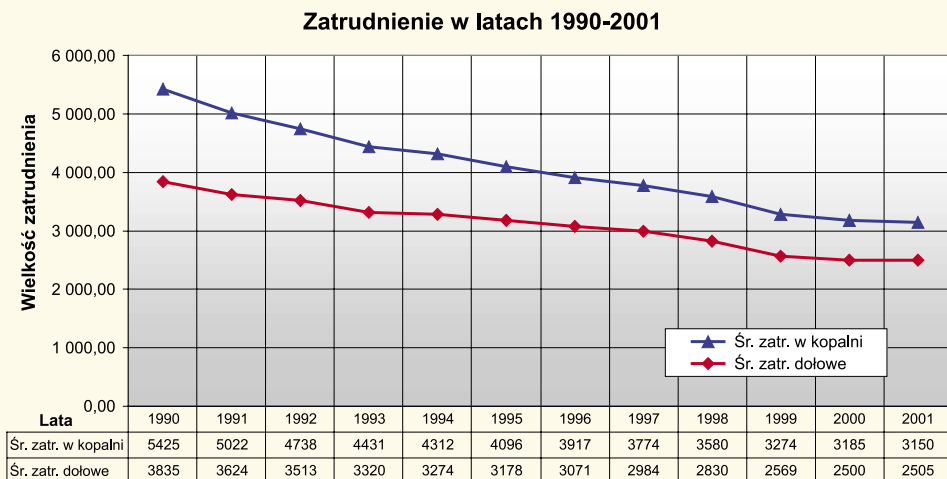
Średnie zatrudnienie za 8 miesięcy 2002 r. wynosiło 3.106 pracowników (w 1990 r. – 5.425 osób) zaś w grupie pracowników dotowych 2.430 osób (w 1990 r. – 3.835 pracowników).

Struktura zatrudnienia według wykształcenia i wieku na dzień 31.08.2002 r. przedstawia się następująco:

	WYKSZTAŁCENIE				Ogółem
	wyższe	średnie	zasadnicze	podstawowe	
Liczba zatrudnionych	136	627	1837	488	3088
Udział % do ogółu zatrudnionych	4,4	20,3	59,5	15,8	100

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Razem
do 30 lat	6	412	418
31-40 lat	109	1419	1528
41-50 lat	115	850	965
powyżej 51 lat	41	137	177
Razem	270	2818	3088

Kształtowanie się średniego zatrudnienia ogółem w kopalni oraz w grupie pracowników dołowych w latach 1990 - 2001 przedstawia zamieszczony poniżej wykres.

Przyczyną tak znacznego spadku zatrudnienia są:

- prowadzona przez jednostki nadrzędne polityka, ograniczająca do minimum przyjęcia do pracy nowych pracowników w miejsce odchodzących na emerytury, urlopy górnicze czy zasiłki socjalne,
- działania restrukturyzacyjne, które doprowadziły do przejścia części pracowników do powstałych na bazie majątku kopalni spółek, wydzielonych zakładów RSW S.A. oraz innych podmiotów gospodarczych.

W wyniku działań restrukturyzacyjnych na powierzchni kopalni powstały na bazie jej majątku spółki:

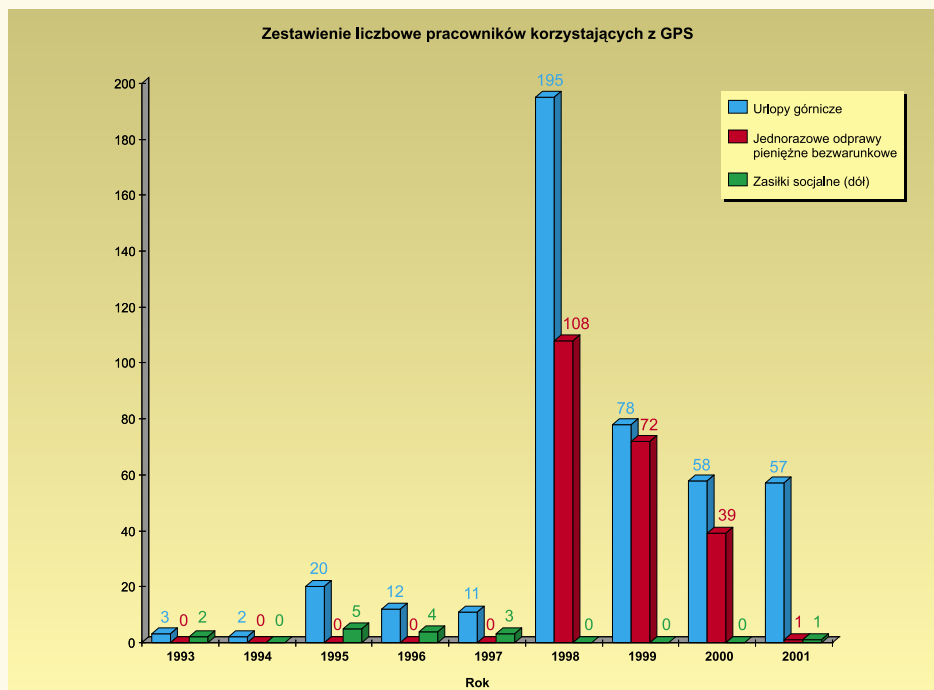
- „Amar” w 1994 r., która przejęła oddział gospodarczy kopalni wraz z 85 pracownikami,
- „Wamex – Anna” w 1996 r., która przejęła warsztat na powierzchni, kuźnię wraz z obsługą placów składowych, dając zatrudnienie 48 pracownikom,
- „ANIA” w 1999 r., która dała zatrudnienie 8 pracownikom kopalni.

Ponadto powstało kilka zakładów wydzielonych RSW S.A., do których przeszło część pracowników kopalni, np.:

- Zakład Elektrociepłowni RSW S.A. (195 pracowników),
- Zakład Zbytu Węgla RSW S.A. (15 pracowników),
- Zakład Informatyki i Telekomunikacji (7 pracowników).

W podmiotach gospodarczych powstałych na bazie majątku pokopalnianego znalazło zatrudnienie około 1500 osób.

W ramach Górniczego Pakietu Socjalnego, od 1993 r. do tej pory, z urlopów górniczych skorzystało 436 osób, z jednorazowych odpraw 221 górników (z czego 183 stanowili pracownicy dołowi, a 38 pracowników przeróbki mechanicznej i powierzchni), zaś z zasiłków socjalnych 15 osób. Zestawienie liczbowe osób korzystających z GPS przedstawia zamieszczony poniżej wykres.

Z początkiem lat 90-tych zintensyfikowano działania związane z fizyczną likwidacją zbędnych wyrobisk korytarzowych i szybów. W 1990 r. ogólna długość wyrobisk korytarzowych w kopalni wynosiła 199,7 km, aktualnie wynosi 91,5 km (stan na 31.05.2002 r.).

W wyniku prowadzonych działań w zakresie przekształceń własnościowych i prywatyzacyjnych kopalnia zredukowała swój obszar z 400 ha w 1990 r. do 141 ha w 2002 r. (stan na 31.03.2002 r.). Szacuje się, że jeszcze około 40 ha terenów jest zbędnych dla procesu produkcyjnego.

W sferze socjalno-bytowej kopalnia zmniejszyła swój stan posiadania o następujące obiekty:

Dom Górnika w 1990 r., wszystkie budynki mieszkalne w 1995 r., Dom Kultury, internat ZSG oraz lodowisko w 1996 r., stadion KS Górnik z boiskiem treningowym w 1997 r., wyciąg orczykowy w Jaszowcu i ośrodek „Widok” w 1997 r., budynki przy szybie „Jedłownik III” w 1998 r., ośrodek wczasowy w Dźwirzynie w 2002 r.

Aktualnie w skład Dyrekcji Kopalni wchodzi:

Dyrektor - mgr inż. Ernestyn Kubek,

Naczelny Inżynier - mgr inż. Michał Kolańczyk,

Z-ca Dyr. ds. Ekonomiczno – Finansowych - mgr Jan Siwica,

Z-ca Dyr. ds. Pracy - mgr inż. Piotr Grim.

Dyrekcja i kierownictwo kopalni w 2002 roku.

Przy Kopalni działa 7 związków zawodowych, skupiających około 85% załogi. Są to: NSZZ „Solidarność”, ZZG w Polsce, ZZ „Kadra”, ZZ Maszynistów Wyciągowych Kopalń w Polsce, ZZ Pracowników Zakładów Przeróbki Mechanicznej Węgla w Polsce, ZZ „Kontra”, ZZ Ratowników Górniczych w Polsce.

WŁAŚCICIELE I DYREKTORZY KWK „Anna”

1. *Ferdinand Friedrich August Fritze* od 1832 r.
2. ...
3. *Teodor Rzehulka* od 1898 r.
4. ...
5. *Fritz Pietruske* od 1911 r.
6. *Kober* od 1921 r.
7. *Mackenzy* od 1928 r.
8. *dr Józef Tuchołka* od ok.1930 r.
9. *Biernacki* –
10. *inż. Wojciech Hardt* do 1938 r.
11. *mgr inż. Wiktor Nowakowski* od 1.04.1945 r.
12. *mgr inż. Leopold Płonka* od 15.12.1945 r.
13. *mgr inż. Edward Kabierz* od 1.01.1949 r.
14. *mgr inż. Juliusz Zajac* od 1.05.1951 r.
15. *mgr inż. Jerzy Kozłowski* od 1.09.1955 r.
16. *mgr inż. Zygmunt Student* od 1.12.1968 r.
17. *mgr inż. Hubert Kasperek* od 20.01.1975 r.
18. *mgr inż. Eugeniusz Ryszka* od 21.01.1977 r.
19. *mgr inż. Leonard Kempny* od 24.01.1980 r.
20. *mgr inż. Jerzy Polok* od 16.10.1991 r.
21. *mgr inż. Ernestyn Kubek* od 1.07.1993 r.

1. *Materiały archiwalne KWK "Anna" – archiwum Działu Mierniczo-Geologicznego.*
2. *Gwarki nr 5, 6 i 8 z 1939 r.*
3. *Zbiory własne – Andrzej Adamczyk.*
4. *Archiwum Państwowe w Raciborzu.*
5. *Zbiory Muzeum w Rybniku.*
6. *Jahrbuch für den Oberschlesischen industriebezirk – R. Kornaczewski – 1900 r.*
7. *Jahrbuch für den Oberbergamtsbezirk Breslau – Bergassessor J. Westphal – 1913 r.*
8. *Bergmännisches Taschen=Buch für alle Freunde der Bergwerks=Industrie im besondern derjenigen Oberschlesiens – R von Carnall – 1846 r., Zeitschrift für das Berg-Hütten und Salinenwesen in dem Preussischen Staate – 1855, 1858, 1859, 1861, 1862, 1963, 1874.*
9. *Die Bergwerks und Hüttenverwaltungen des Oberschlesischen Industriebezirks – Dr H. Voltz – 1892.*
10. *Geologie von Oberschlesien – Dr Ferd. Roemer Breslau 1870 r.*
11. *Protokół zdawczo-odbiorczy przedsiębiorstwa Kopalnia „Anna” w Pszowie z dnia 28.12.1949 r.*
12. *Kronika Pszowa – Konstanty Kowol – 1939 r.*
13. *Zbiory własne – Grychnik.*
14. *Materiały archiwalne kopalni.*
15. *Ziemia rybnicko – wodzisławska, pod red. Józefa Ligenzy, K-ce 1970.*
16. *Historia ziemi Rybnicko-Wodzisławskiej, Miasta Pszowa i Kopalni „Anna” w jej 150-lecie spisana przez mgr inż. Andrzeja Zyzaka - 1982 r.*
17. *Materiały „Foto-Gawęda”.*

